

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 148.

V Ljubljani, v ponedeljek 2. julija 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Za državne poslance in za katoliški shod.

Na praznik sv. Petra in Pavla je bil v Kranjski gori ljudski shod. Otvoril ga je kot odbornik g. državni poslanec Pogačnik v imenu katol. političnega društva za radovljiški okraj. Predstavil je vladnega zastopnika g. okrajnega glavarja pl. Kalteneggerja. Predsednikom je bil soglasno izvoljen g. župnik A. Žlogar.

G. poslanec Pogačnik je poročal o državnem zboru. V poljudni besedi je razlagal politične boje v avstrijskem državnem zboru. Razjasnil je jezikovne navedbe grofa Badenija, zoper katere so Nemci začeli obstrukcijo in tako dali vzgled, kako se more v Avstriji na protiparlamentaren način strahovati vlada in državnozborna večina. Vlada se je udala Nemcem in z nasprotnimi navedbami pritiskala na Slovence. To je bil po-

vod češki obstrukciji. Slovenski poslanci so bili v težavnem položaju: ali se naj udeležijo obstrukcije, ali ji naj nasprotujejo. Njih vest in pameten premislek sta jim napovedala pravo pot. Obstrukcijo podpirati naravnost niso mogli, ker bi bili s tem pospešili, da se pri nas vpelje absolutizem, proti kateremu naš narod ne bi imel nobene brambe. Uradništvo, prepojeno z nemško-liberalnim duhom, bi dobilo vso oblast v roko, in ljudstvo bi bilo brez zastopstva. Proti češki obstrukciji pa niso mogli nastopiti, ker so Čehi bili prisiljeni, da so posegli do skrajnega sredstva, saj so se udali, kolikor jim je bilo mogoče, nazadnje so se zadovoljili celo s tem, da se preključijo samo Kindingerjeve navedbe. Šli so do skrajne meje prijenljivosti, zato jim Slovenci niso smeli ovirati obstrukcije. Državnozborna seja je bila zaključena, in slovanska kršč. narodna zveza je v tem težavnem položaju storila to, kar je jedino kazalo, da si reši ugled in si pridobi veljavnih zaveznikov: Sklenila je zvezo s češkimi veleposestniki, ki so v narodnostnem vprašanju sedaj ravno tako dobri Slovani, kakor Mladočehi, in s konservativnim centromom, ki ima vedno še veliko veljavo.

G. poslanec si je s svojo odkritosrčno besedo pridobil priznanje vseh navzočih, in zato je gosp. župnik jeseniški Šinkovec predlagal sledeče resolucije:

I. Zbrani Slovenci na javnem ljudskem shodu v Kranjski gori prosijo vse jugoslovanske poslance, da čim prej mogoče sklenejo vzajemno izjavo in naznanijo c. kr. vladi, da smatrajo proglašanje nemškega jezika državnim jezikom po § 14 kot silovito kršenje ustave in v njej po členu 19. vsem narodom zagotovljene enakopravnosti, ki bi vsejugoslovanske poslance sililo stopiti v najstrožjo opozicijo.

II. Ljudski shod v Kranjski gori odo-

bruje politiko slovenskih drž. poslancev v krščanski slovanskonarodni zvezi, osobito pa navzočemu poslancu g. Pogačniku izreka popolno soglašanje in zaupanje.

III. Nova zveza s češkimi veleposestniki in s centromom se z veseljem pozdravlja kot jedro prihodnje večine.

G. predsednik je dal resolucije na glasovanje, bile so soglasno sprejete z glasnim odobravanjem.

Nato je govoril g. dr. Evgen Lampe o domačih razmerah. V našem času je potrebno pred vsem dvoje: Braniti katoliško zavest in obraniti ljudstvo gospodarskega propada. Ta dvojni namen si stavi drugi slovenski katoliški shod. Da se moramo postaviti javno za katoliško zavest, tega nam ne napovedujejo le polemični strankarski nazori, kot »Narodovci« vedno trobijo. Boj brezvestva proti katoliški cerkvi je mednarodni, razširjen po celi Evropi; tu se gre za najvišja kulturna načela, za trone ali altarje. Nikdar ne bi bilo v Avstriji prišlo do tako žalostnih razmer, ako ne bi bile protiverske stranke nahujskale občinstva in njega zastopnike v oni ostudni boji, ki ga sedaj neki Nemci bojujejo z geslom: Proč od Rima! Kar »Narod« podaja slovenski »inteligenci«, je po idejah vse povzeto iz te protirimske agitacije. Sredstva v tem boju so laži in osebno obrekovanje. Povedal je ljudstvu nekaj zgodbe iz zadnjega časa o »steklih popih«, o »zvereh v črni halji«, o »klerikalnih pijancih«. Tako hočejo med ljudstvom očrtniti cerkvene služabnike, da potem lažje udarijo po cerkvi sami.

Kar govori in piše navaden liberal, nas toliko ne boli, ker vemo, da je bistvo liberalizma zmedenost pojmov, predrznost in surovost, a boli nas, če vidimo, da tudi oni, ki imajo oblast v rokah, ne najdejo prave poti v teh razmerah. Nič nevarno se

jim ne zdi, ako »Narod« hujska ljudstvo da naj s cepci in palicami plane po duhovnikih, pač pa iščejo grozno nevarnost za državo v majhnih svetinjah Marijinih družb!

Nato je iz socialnega odseka za katol. shod ljudem razlagal poljudno nekaj resolucij, ki se bodo na shodu stavile v korist slovenskemu narodnemu gospodarstvu, ter ljudstvo povabil, da se ga številno udeleži. Soglasno je bila sprejeta sledeča resolucija:

»Ker je v naših nevarnih časih za rešitev države in delavskih stanov neobhodno potrebno, da se v javnosti zopet priznavajo pravična krščanska načela, in ker je posebno za nas Slovence največje važnosti, da se združimo vsi, ki nam je Kristusova verasveta, v trdno zvezo k jednotnemu delovanju, zato priznava ljudski shod v Kranjski gori potrebo katoliškega shoda in priporoča vsem Slovincem, naj se tam zastopniki vseh stanov združijo na temelju katoliške vere in slovenskega domoljublja«.

Predsednik g. župnik A. Žlogar je slednjič ljudstvu pojasnil veseli dogodek v cesarski rodbini, ko se je nadvojvoda Franc Ferdinand poročil z grofico Chotekovo, ter zaključil shod s Slava-klici na cesarja in papeža, katerim se je ljudstvo navdušeno odzvalo. Slednjič so navzoči prosili g. poslanca Pogačnika, naj še pride mednje, da jim pojasni razna pereča vprašanja.

Iz kmetijskega sveta.

Piše poslanec Fr. Povše.

VIII.

Sredstva v prosep sadjarstva.

(Dalje.)

Konečno pa prav toplo priporoča kmetijskemu ministerstvu, da ono vpliva na finančno upravo, da se podele od iste zdatne olajšave za žganje sadja ter da se v tem oziru sadjerejem pomaga, ne pa, da se jih ovira v porabi sadja za žganje.

LISTEK.

O Levčevem „Slovenskem pravopisu“ in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

(Dalje.)

Oblika *-savati* se je vrnila v jezik po analogiji; mnogo rabljeni sedanjik *-sozem* s svojim *o* je zapeljal narod, da je, kakor v dvojici bodem-zbadati, tonem-vtapat, napravil slično *-savati*. Premošč zloga *sov* je razvideti tudi iz tega, da je v kajkavcih in štokavcih narejen iz njega nov glagol II. razreda *sovnuti*. Ako torej Slovenci nimamo več ponavljalnih glagolov na *-savati*, more li kedo trditi, da so samostavniki na *siv* narejeni po njih pri nas? Pač ne, ampak tuja roba so, vzeta iz hrvaščine ali srbsčine. Narediti so jih mogli samo ljudje, ki so poznali glagole *odšivati*, *došivati*, *posivati*, *nasivati*, *prisivati*, *sasivati*, *zasivati*. Enako so v hrvaščini ali srbsčini narejeni še: *cjeliv* od *cjelivati*, *dariv* od *darivati*, *miris* od *mirisati*, *nijek* od *nijekati*, *danguba* od *dangubiti*, *zlópata* od *zlopaititi*, *něven* od *neveniti* (Maretič, Gramatika 379). Od *zy*, kakor izvajata besedo Daničič (Osnove 84) in Miklošič (Vergl. Gramm. II. 5, 6) s končnico *ev*, oziroma *n*, ni mogoče izhajati, ker ni glagola *ev* zyti; k večjemu bi bilo tako izvajati starobolg. *pokryev*, nsl., srb., bolg. *pokriv* (Dach, Deckel; v slov. v Megiserju in Kuzmicsu 18: predgajte na hižnom pokrivu) in gorenjesrbski *kryv*; poslednje pa je pač iz *krov* in le naslonjeno na *kryč*. Tudi *pokryev* bo izvajati tako kakor *celiv*, namreč iz glagola *pokryvati*, in enako je pač razgati tudi ruske samostavnike *podmyv* iz *podmyvat*,

naplyv iz *naplyvat*, *proryv* iz *proryvat*, p. *naplyw* 'Zufluss', *wpływ* 'Einfluss', od koder je češki *oplýv*, naš *vpliv* in hrv. *upliv*. Da je tako izpeljavanje resnično, kažejo tvorbe stsl. *ryj*, *kyj*; r. *promoj*, *vodoroj*, *vaj* od podstav *ry*, *ky*, *my*, *vy* (r. *oj* je iz *yj*), kjer je zev drugači zaprta, namreč z *j-jem*, če sploh smemo govoriti o zevi, kar dandanes ni več navadno v jezikoslovju, bolje je govoriti tu o sufiksu *io* (stsl. *jь* = *i*) ter je *v* pripadal torej glagolskemu sufiksu *va*, za katerega nastopi *ja* samo v dveh glagolih: *ljati* in *bjati*. Da bi bil jezik v izvajanju besed od podstav na *y* rabil v zapiranje zevi sedaj *v*, sedaj *j*, je neverojetno, pač pa je *v* in *j* razumljiv, ako izvajamo te besede iz glagolov na *vyati* s sufiksom *n*, oziroma od glagolov na *yti* s sufiksom *jь*.

Samostavniki na *-siv*, narejeni od glagolov na *-savati*, so torej prešli v slovenščino iz hrvaščine ali srbsčine. Vukov slovar pozna na *-sov* samo besedo *usov* (mi smo na uzovu [i ja sam s njime] t. j. zovemo jedan drugoga na krsno ime, Einladung, invitatio). Ta beseda je gotovo stara, kar se razvidi iz tega, da se rabi samó več v navedeni zvezi. Drugih enakih substantivov nima Vuk, in to niti na *-sov*, niti na *-siv*. V narodni pesmi iz Budve pa nam omenja *dosiv*: Ukide joj dobro jutro, a umače dobar več, mili doziv, slatki celiv (Rječnik akad. II. 730), torej v istem verzu dvoje enako narejenih besed. Akademski Rječnik pozna tudi samo *isaziv* in ne *isazov*, ki ga hvali g. Ivanov; drugih primerov še ni v njem. Iz raznih in mnogoterih zvez pri Filipoviću in Popoviću je razvidno, da so besede na *-siv* veliko bolj rabljene, kakor besede na *-sov*; poslednje so večinoma omejene na pravoslovne termine, kar samo po sebi kaže, da niso narodne, ampak da so jih v novem času skovali knjižniki. Da so se narodu besede na *-siv* bolj omilile, je naravno, ker

imajo ta *-siv* poleg sebe še v nedoločniku in v vsi spregi, *sov* pa samo v oblikah iz debla *sove*. Tudi so narodu pojmi, v katerih rabijo knjižniki *sov* (*pozov* Appelation *odsov* Avocation, *nazov* Denomination itd.), naravnost rečemo, nepoznani. Če so torej Hrvatoma ali Srbom besede na *-siv* bolj v rabi, kakor na *-sov*, in ker so, kakor kaže *dosiv* v narodni pesmi, prav tako narodne, čemu moramo mi, ki smo si jih izposodili, rabiti samo *pozov*, *odsov*, *pozovnica*, *prizov*, *prizovnica*, *prizovno*? In s spako *mirozov* 'Zapfenstreich' naj bi bili zadovoljni že zato, ker tiči v nji *-sov*? Ostanimo torej le pri dosedanji pisavi in ne delajmo nepotrebnih zdrah: če cigan ukrade konja, ne bo greh dosti večji, ako odnese tudi uzdo.

Dalje graja („Edinost“ št. 260) g. Milivoj Ivanov Levca za to, ker naši pisatelji rabijo *ugovor* za 'Einsprache, Einrede, Einwendung'. Zakaj mora ta graja zadeti ravno Levca, ne vem; on je vendar o besedi samo v slovaru omenil, da jo je pisati z *u*, v katerem pomenu, pa ni povedal. Graja je torej neopravičena, ker v pravopis vendar ne moremo spravljati vse besede vsega slovarja. Sicer se kaže, da je na opomni Ivanova in Lamurskega (Čuvajmo svoje prast. 47, 48) nekaj resničnega. Jarnik besede *egovor*, *egovarjati* še ne pozna, pač pa ima že Murko *egovor* 'Einrede', torej je mogoče, da se beseda *egovarjati* v pomenu 'einwenden, einreden' govori na Štajerskem, in ker jo je Cigale, ki mu je bilo dolensko in srbsko *prigovarjanje* dobro znano, vendar sprejel v slovar, ni morda neznan tudi na Gorenjskem in Notranjskem. V tem zadnjem pomenu bi bila seveda gola preloga nemške besede; toda ob enem ni pozabiti, da ima ista beseda pri raznih slovanskih narodih različen pomen in celo več različnih pomenov. Slovanski jeziki niso šele od včeraj.

(Dalje prih.)

Na podlagi vseh teh razlogov sprejel je kmetijski svet sledeče sklepe:

Ces. vlada se naprosi:

1. Prevozniki na železnih naj se osobito pri pošiljkih v polnih vagonih, namenjenih posebno v inozemstvo, znatno znižajo.

2. Dovoljujejo naj se osobito sadjarskim zadrugam, katere odpošiljajo več vagonov sadja, enako kakor se dajejo taka povračila drugim trgovcem z žitom i. d. znatne refakcije.

3. Železnice naj skrbijo za zadostno število vagonov, pripravnih za transport sadja in zato preskrbljenih z dobro ventilacijo; prav tako naj se vagoni naloženi s presnim sadjem odpošiljajo s hitrejo brzostjo in ne z zamudnimi navadnimi tovornimi vlaki.

4. Državni vladi bodi skrb, da pridobi pri sklepanju prihodnjih trgovinskih pogodb novih odjemalcev za naše sadje s prostostjo uvoza in za nizko colnino vstop našega sadnega mosta v Nemčijo.

5. Nasprotno pa bodi vladi skrb, da sadju iz Italije in osobito iz Amerike zabrani vhod k nam po primerno visoki colnini, ali istemu vsaj obteži vhod.

6. Ministerstvo naj pospešuje strokovni pouk o sadjereji, naj podpira snovanje sadjarskih zadrug, posredovanje uspešnega razpečevanja sadja; istotako naj deli podpore za dobre sadne drevesnice, za zasajanje javnih cest s sadnim drevjem.

7. Ces. vlada naj podpira obrtno izkoriščenje sadja z dovolitvijo olajšav pri napravah, službah za podelavanje sadja in pri obdačenju izdelkov iz sadja.

Različna so bila mnenja glede državne uprave v gospodarskih zadevah. Nekateri so zahtevali, da bi se pri vsaki deželni vladi namestil poseben deželni kmetijski nadzornik in da bi pri vsakem okrajnem glavarstvu bil prideljen okrajnemu glavarju poseben kmetijski veščak, in so to vtemeljevali s tem, da so za posamezne stroke vže nameščeni taki veščaki: n. pr. deželni in okrajni gozdarski komisariji, okr. živinozdravniki, melioracijski tehniki, le za obče kmetijstvo ni določenih referentov.

Res je, da spada v delokrog državnih političnih oblastev prav mnogo strogo kmetijskih zadev, katere sedaj rešuje jurist, ki ni imel prilike tudi v kmetijstvu se izobraziti, in vendar treba strokovne vednosti pri rešitvi teh zadev.

Tako spadajo v kompetenco okrajnih političnih oblastev:

1. nadzorstvo o izvrševanju policijskih naredb in zakonov deželno-kulturnih (zakon za pokončevanje mrčesov, zakon za zatiranje predencev v deteljiskih, zakon za varstvo ptičev),

2. gozdarske zadeve: dovoljevanje, da se sme kak gozd premeniti v drugo kulturo n. pr. v njivo ali senošet; naredb, da se kak gozd dene v prepoved, kazensko postopanje radi gozdnih prestopkov itd.,

3. o lovskih zadevah,

4. o ribarskih zadevah,

5. o živinorejskih zadevah (sodelovanje pri izvršitvi zakona za povzdigo govedo- in konjereje, itd.,

6. o veterinarskih policijskih zadevah; izvršitev zakona za zatiranje živinskih kužnih bolezni,

7. o vodopravnih zadevah,

8. o skladanju zemljišč (arondiranje), prav tako o razdelbi skupnih zemljišč.

Po daljši razpravi sprejel je kmetijski svet predlog pododseka, ki meri na to, da izreka kmetijski svet svoje prepričanje, da se morajo vse zadeve, tikajoče se kmetijskega gospodarstva, reševati sporazumno s kmetijskimi veščaki; zato opetovano izraža svoje prepričanje o živi potrebi osnovanja stanovskih kmetijskih zadrug, pa tudi svojo željo, da bi se zakonski načrt za snovanje kmetijskih zadrug vendar že sprejel v državnem zboru in uveljavil v praktičnem življenju, ker prav okrajne stanovske kmetijske zadruge bodo najprimernejša posvetovalna korporacija, katero bo moglo politično oblastvo zaslišavati v vseh kmetijskega vprašanja tikajočih se zadevah.

Dokler pa teh ne bo, naj si okrajna politična oblastva pridobijo posebne posvetovalne okrajne svete, v katere naj se pozovejo veščaki in skušeni praktični kmetovalci.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. julija.

Južno-tirolski deželni poslanci v obstrukciji. Svojedobno smo že poročali, da so sklenili južno-tirolski poslanci takoj v prvi seji tirolskega deželnega zbora pričeti z brezobzirno obstrukcijo, ako se do tedaj praktično ne izvede avtonomija za južne Tirole. V tem njih sklepu je te zastopnike še posebno potrdil volivski shod v Tridentu, kjer se je v posebni resoluciji pozvalo italijanske poslance, naj vstrajajo pri storjenem sklepu. Vreditev južno-tirolskega vprašanja se že vleče kakor morská kača po zgodovini tirolskega deželnega zbora zadnjih let, osrednja vlada in nemška večina deželnega zbora sta napravili že nebroj poskusov, toda vsi koraki so bili brezuspešni, ker so se razbili vsi poskusi ob trmoglavosti italijanskih voditeljev. Ti so najprej stavili v zbornici in pri vladi na Dunaju pretirane zahteve, pozneje so pričeli z abstinenčno politiko, sedaj bodo pa tirali obstrukcijo. Gotovi krogi menijo, da tudi to sredstvo ne dovede do končne sprave.

Poljaki in državni jezik. Vsi slovanski politiki in vse slovansko časopisje se odločno ustavlja predrzi nemški zahtevi glede priznanja nemščine za državni jezik v Avstriji, le Poljaki se ne ganejo. Nad tem dejstvom se »Glos Narodu« bridko pritožuje v svoji zadnji številki. Ta list pa objednem pravi, da Slovanov ne sme speljati na led nova, baje nekaj mileja zahteva, naj se namreč nemščina prizna za jedini posredovalni jezik v Avstriji. Ta zahteva popolno krije prvo in bi imela, ako se izvede, jednako zle posledice za Slovence. Na Pruskem se na podlagi nemškega državnega jezika izključuje poljščina ne samo iz uradov, marveč tudi iz šol in v poslednjem času celo iz cerkva; pod naslovom nemškega državnega jezika se kaznujejo pred sodišči poljski delavci, ako niso zmožni nemščine, prepovedujejo se poljski shodi in predstave, ker je baje nemogoče nadzorovanje uradniku, ki mora biti več le državnemu jeziku. Da, prepoveduje se še celo zasebni pouk v poljščini. — In v jednak položaj bi konečno prišli posebno manjši slovanski narodi v Avstriji, ko bi se izvedla nemška zahteva.

Na Ogerskem so s 1. julijem odpravili kolek od lepakov, oglasov in koledarjev. S tem je torej tudi Ogerska, akoravno zelo pozno, odpravila tiskovinske davščine in je ta sedaj odpravljena v celi monarhiji. V tostranski državni polovici so odpravili kolek od lepakov in oglasov že v 70. letih, časniški kolek, ki je bil na Ogerskem odpravljen nekaj let poprej, kmalu po uvedbi dualizma, pa lansko leto.

Papež o svojem lastnem položaju. Pred nekaj dnevi je vsprejel sv. oče večje število malteških romarjev ter jim pri tej priliki govoril o svojem anormalnem položaju. Glasno je tožil glavar katoliške cerkve o svojem ujetništvu, v katero ga je potisnila tuja moč in ki ga ovira, da ne more iz svojega bivališča ter se pokazati svojim otrokom, ki tako iskreno žele neovirano prisostvovati njegovim funkcijam. Akoravno ga izredno vesele množestvilni romarji, ki prihajajo in bodo še številneje prihajali tekom sedanjega svetega leta, vendar si ne more kaj, da ne bi se v mislih in besedah vedno spominjal svojega ujetništva. — Ta izjava iz ust glavarja katoliške cerkve, starčka Leona XIII., o katerem pač nihče ne more reči, da bi strastno pretiraval, je posebno važnega pomena nasproti hinavskim in smešnim poskusom oficijelne liberalne Italije, ki bi se pred celim svetom rada pokazala varuhinja papeževе slobode. V takih okolnostih pač ni misliti na spravo mej Vatikanom in revolucionarnim Rimom, in prav pravi »Osserv. Romano«, da bi se s tako spravo, kakoršno žele v Kvirinalu, priznavalo nasilstvo, kateremu se cerkev nikdar ne more ukloniti.

Spravno vprašanje mej italijanskimi strankami je sicer sedaj v polnem tiru, a ni še dognano. Novi zbornični predsednik Villa je odbral poseben odsek sedmih članov, ki naj se konečno izreče o spremembi poslovnega reda in izdela dotični načrt. V tem odseku sede trije zastopniki skrajne levice, a le štirje člani večine. Sonina ni mej njimi. To je vzbudilo grozno nejevoljo mej vladinovi in že sedaj očitajo

predsedniku, da je mož postopati preveč pristansko. Pričakovati je pri razpravi v zbornici zelo burnih prizorov, ker vladinovi skrajni levici ne marajo toliko dovoliti, kolikor ji je sedaj že priznal predsednik Villa.

O preuredbi parlamentarizma vršila se bo, kakor poročajo iz Pariza, 31. julija v palači Luksemburg mejparlamentarna konferenca, katere se udeleži nad 500 parlamentarcev iz vseh evropskih držav kakor tudi iz Amerike. Konferenci bo predsedoval predsednik francoske senatske zbornice Falliére. Razgovor bo o konstitucionalnih in parlamentarnih pravicah, posebno o sredstvih proti pomanjkljivostim in zlorabam v parlamentarnem sistemu raznih držav. Jednak sestanek se vrši baje nadalje vsako leto. Misel, dostavlja temu poročilu dunajska »Reichswehr«, je sama na sebi prav lepa, toda ne verujemo, da bi imela tudi praktično veljavo. V Parizu naj politiki sklepajo še tako pametne načrte proti obstrukciji v najrazličnejši obliki, v njih lastnih deželah njih prorokovanja ne bodo našla nikake veljave.

Dopisi.

Z Gorenjskega. Prav mnogim je iz srca govoril oni dopisnik, ki je v 146 številki Vašega lista zapisal te-le besede: »Nestrpnost pričakujemo, da se nam skoro naznani, kaj je s katoliškim shodom. Na dan, kdor ima veselje za delo! Nikar se ne skrivajte!« Res je: čemu bi se skrivali, saj se gre za pošteno stvar! Tudi nič ne pomaga, če stvar skrivamo, ko imamo v svojih vrstah še vedno izdajice, ki vse, kar bi imelo ostati tajno, še gorko nosijo našim nasprotnikom. Vsaj vsi duhovniki bi morali vedeti, kako je z nameravanim katoliškim shodom. Marsikateri ima dobro voljo, da bi rad storil, kar je v njegovi moči, pa niti ne ve, ali se bo shod sploh vršil ali ne.

Če hočemo, da bodo resolucije shoda izražale prepričanje vseh krščansko mislečih Slovencev, bi bilo potrebno, da se dade v presojo vsem voditeljem katoliškega gibanja po Slovenskem. Naj bi se sklicali v raznih krajih k posvetovanju duhovniki in laiki, ki naj bi o resolucijah prostodušno povedali svoje mnenje. Drugače se bo zgodilo to, kar se navadno godi: h katoliškemu shodu bo šel marsikdo, pri shodu bo molčal kot zid, doma pa bo ostalo vse pri starem. A potreba je velika, da se nekaj stori; drugače se bo naši pravični stvari slabo godilo. Če pogledamo naše delavce na socialnem polju, lahko rečemo z Vergilom: »Apparent rari nantes in gurgite vasto«. Tu in tam se kak kaplan trudi in ubija, drugi pa gledajo le od strani in izvršujejo svoje dušno pastirstvo tako, kakor se je izvrševalo tedaj, ko še nismo imeli sovražnika v deželi. Mlade delavce pa vse sovraži in zatira; ovire jim stavijo celo lastni duhovni bratje. Ni čuda, da po kratkem delu onemorejo na duši in na telesu in niso več za nobeno resno delo. Tako ne sme dalje iti. Treba je drugačnih razmer, in te nam mora prinesiti katoliški shod. »Tempus facienda, Domine: dissipaverunt legem tuam«.

Iz Šent Vida nad Ljubljano, 29. junija. Nedavno prišla mi je v roke števil. 142. »Slov. Naroda« in sem se kar zavzel, kako je to mogoče, da sploh še kak količnik olikan človek bere ta tako do skrajnosti umazan list. Saj vendar najbolj podivjani pijanec ne more govoriti bolj grdo in zaničljivo o sv. veri in njenih obredih, kakor to dela »Slov. Narod«.

Tudi iz našega Šent Vida sem bral neki dopis, kako se nekdo poteguje za g. Žirovnika, g. Erkerja bi pa najraje pohodil v prah; toda ne bo slo. Mi smo in bomo ostali zvesto udani svojim dušnim pastirjem.

Čim bolj jih bo blatil in grdil, tem bolj jih bomo spoštovali mi. »Narodov« dopisnik si s tem ne bo prav nič veljave pridobil, ampak še to, kar je ima, bo zgubil.

Kmečki fant.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. julija.

Višje redove prejme letos 13 gg. bogoslovcev iz četrtega in 8 iz tretjega leta in sicer dobijo 9. julija subdijakoniat, 11. dijakonat, in 14. prezbiterat; samo prva dva

redova radi mladosti prejme g. Ivan Pl. hutnik, bogoslovec IV. leta.

Nove maše obhajajo letos sledeči gg. bogoslovci: Iz četrtega leta: Ivan Bešter, 22. jul. na Jamniku pri Selcih; Karol Čerin, 22. jul. v Zagorju ob Savi; Anton Čop, 29. jul. na Breznici; Karol Gnidovec, 22. jul. v Ajdovcu; Frančišek Kralj, 15. jul. pri č. gg. uršulinkah v Ljubljani; Evgen Legat, 18. jul. na Brezjah; Frančišek Majdič, 15. jul. v Ljubljani; Jakob Ogrizek, 15. jul. v Slavini; Josip Pravar, 15. jul. na Brezjah; Josip Sever, 29. jul. v Stari Loki; Anton Skubic, 15. jul. na Lipoglavem; Valentin Zabret, 22. jul. v Predosljah. — Iz tretjega leta: Ivan Erjavec, 15. jul. v Preski; Frančišek Gabršek, 22. jul. na Homecu; Jakob Kalan, 22. jul. na Dobravi pri Kropi; Anton Lombar, 22. jul. na Trsteniku; Anton Merkun, 22. jul. na Igu; Ivan Miklavčič, 15. jul. v Škofji Loki; Matija Okorn, 29. jul. v Šenčurju pri Kranju; Jakob Razborshek, 15. jul. v Šmartnu pri Kranju.

Shod na Bledu. Katoliško politično društvo za radoliški okraj je sklicalo v petek dne 29. t. m. javen shod na Bledu. Hotelo se je pripraviti, če imajo blejski liberalci doma tudi toliko poguma, kot n. pr. v Lešah. Liberalcev ni bilo poleg, samo pod oknom se je sprehajal, nemirno migajoč z glavo, neznamen liberalček, ki so ga za maselje pive poslali višji blejski duhovni in farizeji na prežo. Shodu je predsedoval od »Naroda« odstavljani »stekli pop« Mrak z Bohinjske Bele. Sam je tudi prvi govoril in pojasnoval pomen leškega shoda. Ko je pojasnoval, da združeni liberalci in socialni demokratje, kot so sami izražali, ne marajo ne za Avstrijo, ne za vero in kot kažejo njihove zveze, tudi ne za narodnost, je pri vprašanju, za kaj prav za prav marajo, popolnoma po leškega shoda izjavah posnel, da samo še za špirit. Dr. Krek je govoril o pomenu katoliškega shoda, da se takrat pokaže sijajna manifestacija kat. slovenskega ljudstva in da se vtrdi edinost med vsemi katoliškimi postojankami med Slovenci. Tolmačil je protikatoliško gibanje v našem času in dokazoval, da more Avstrija obstati le kot katol. država. Dr. Šusteršič je s prepričevalno vneto povdarjal pomen katoliških Marijinih družeb, ker se je ravno moška ta dan pričela; bičal je združene liberalce v dež. zboru, da niso za kmeta nič storili; osvetlil je njihovo umazano delovanje o priliki razprave o dež. kulturnem svetu in konečno je pozival navzoče k združevanju. Kapelan Zore je konečno navajal vzglede, kakšne sitnosti dela gosposka Marijinim družbam, in v nemal navzoče društvenike, naj branijo svoje svetinje. Dokler nosijo Marijanske svetinje ministri in celo cesarski principi (n. pr. Franc Saluator), tudi pri nas njihovi nasprotniki ne bodo ničesar opravili. Shod je vsprejel tudi resolucijo, v kateri se najodločnejše obsoja vzklik z leškega shoda »Avstrijanstva ne maramo«, in po predlogu g. Jan. Poklukarja se je enoglasno sklenilo brzojavno odposlati prevzvišenemu knezoškofu izraz hvalečnosti in udanosti. Lep dan je bil!

Strokovna organizacija vevških delavcev ustanovljena! Vsi naklepi socialne demokracije, vse narodno-napredne laži doživele so včeraj zopet sijajen flasko.

Včeraj popoldne je vevško delavstvo imelo ustanovni shod »Krščansko-socialnega strokovnega društva papirnih delavcev in delavk« v društvenem domu na Slapeh. Socialni demokrati so tudi po večernicah sklicali shod pri Auru. Večernice so minule, ljudstvo je vrelo na cesto — mimo Železnikarja in Kristana v društven dom. Ljubljanski socialni demokratje, katerih se je pripeljalo poln Turkov omnibus, bili so skoro brez glave, ker jim je povrh še vrli gostilničar Auer dejal, naj se pobero v Ljubljano. Železnikar je kričal: »Kristus je bil tudi socialni demokrat,« a mimogredoči so se mu pomilovalno smejali in odgovarjali: »Za Kristusom je ljudstvo šlo, za vami pa ne.« Socialni demokrati so na to pričeli groziti gostilničarju Auru, da bo moral plačati 100 gl. kazni in vsakemu socialnemu demokratu iz Ljubljane 5 gl. za pot, a gostilničar Auer se jim je smejal v obraz, ker je vedel, č njega ne bodo tako opilili, kakor kako »ptekaso«. V društvenem domu pa je bilo

selo življenje in delavci so si pripovedovali, na kak način je peščica socijalnih demokratov hotela terorizirati delavce. Tovariša Jeriho so šli k vodstvu tožit, in tov. Brielju, možu, ki je za delavsko stvar trpel več, nego vsi socijalni demokrati skupaj, so »svobodoljubni« rudečkarji pretili, da ga spravijo iz dela! Shod v društvenem domu je otvoril tovariš Jeriha, na kar so bili z navdušenimi živjo-klici soglasno izvoljeni v predsedstvo tovariš Režek predsednikom, tovariš Bricelj podpredsednikom in tovariš Štefè zapisnikarjem. Tovariš Gostinčar je govoril o organizaciji in novem strokovnem društvu, tovariš Bricelj je prebral pravila strokovnega društva in jih temeljito pojasnjeval. Bila so soglasno vsprejeta in izvoljen začasni odbor. Tovariš Moškerc je pozival, naj se delavstvo prihodnjo nedeljo polnoštevilno udeleži izleta na Šmarno goro, tov. Bricelj pa je prepričevalno pojasnil, zakaj se ne ustanavlja socijalno-demokratsko strokovno društvo. Dejal je, da vevško delavstvo ni tako neumno, da bi plačevalo za lenuhe, ki družega ne delajo, nego da »rajžajo« z delavskimi krajerji in dražijo ljudi. Marsikdo bi »rajžal« namestu delal. Slovenski delavci hočejo svojo organizacijo. Izjavil je odkritosrčno, da je tudi on bil socijalni demokrat, a ker je bral socijalno - demokratske in socijalni demokraciji prijazno časopisje, pa tudi krščansko časopisje, spoznal je socijalno-demokratske laži in postal krščanski socijalec, v kar je mnogo pripomogel sodrug Železnikar s svojimi zaničljivimi opazkami o važnosti in dostojanstvu človeka. Svoj govor je zaključil s slava-klici svetemu očetu in cesarju. Bricljeva izjava bila je vsprejeta z nepopisnim navdušenjem. Bricelj je govoril navzočim iz srca. Tovariš Gostinčar je govoril o velikih socijalnih ustanovah krščanstva in dokazoval brezdelnost socijalne demokracije v tem oziru, pa kazal na to, kak je človek z vero in kak ne. Tovariš Urbar je vzel v »žehto« Železnikarja, tovariš Bricelj je sprožil vprašanje o prostorih novega društva. Delavstvo je soglasno odobrilo, da bodi prostor novega društva v društvenem domu in tovariš Jeriha je navdušeno govoril, da dom vevških delavcev bode vedno tisti, na čegar čelu stoji kip prijatelja delavcev, svetega Jožefa, in v čegar prostorih se nahajajo slike Kristusa, cesarja in svetega očeta, ter je naznanil, da ljubljanski krščanski socijalci pridno nabirajo knjige za knjižnico novega društva ter so jih nabrali že nad sto. Č. g. kapelan Rihar je delavce bodril, naj vztrajno in zvesto stopajo pod zastavo, katero so razvili, pod zastavo delavstva, narodnosti slovenske in krščanstva. Predsednik Režek se je konečno zahvalil na številni udeležbi in predlagal, da se z ozirom na lažinekaterihlistov vsprejme zaupnica ljubljanskim krščanskim socijalcem, kar se je soglasno zgodilo. Delavstvo je na to odšlo na Aurov vrt, od koder so jo pa socijalni demokrati že odpihali ter pustili na mizah socijalno-demokratske časopise in »slavnostni« majniški spis s konfuzno podobo »Mir«. Delavci so socijalnodemokratsko časopisje ob burnem plosku zažgali. Ob prijateljskih pomenkah razvijala se je na Aurovem vrtu srčna zabava. Tovariš Gostinčar nazdravil je tovarišu Brielju in njegovi soprogi, ki se je zahvalil na ovaciji. Tovariš Štefe je obžaloval, da so socijalni demokrati tako hitro odšli, ker bi jih radi krščanski socijalci vprašali, kako je prišlo, da je socijalna demokracija v zadnjih par letih poneverila tiskarski organizaciji 23.120 kron 66 vinarjev. Napil je značajnemu gostilničarju Auru. Strokovna organizacija slovenskih papirnih delavcev je torej ustanovljena. Bog jo čuvaj. Bog ji daj moč, Bog je množil, Bog ji daj mogočnih uspehov pri delu za zatiranje slovensko delavstvo.

Zaključek šolskega leta na c. kr. učiteljski v Ljubljani. Vspeh je na slednji: Moško učiteljske 94 gojencev, 4 z odliko, 73 z dobrim, 1 z nezadostnim uspehom, 1 neklasificiran, 12 ponavljalnih izpitov. Vadnica moškega učiteljske: 113 učencev; 31 prav dober vspeh, 71 dober vspeh, 11 nezadosten vspeh. — Žensko učiteljske: 164 gojenk: 31 z odliko, 124 z dobrim vspehom, 2 z nezadostnim vspehom, 1 neklasificirana, 6 po-

navljalnih izpitov. Vadnica ženskega učiteljske: 126 učenk; 26 s prav dobrim vspehom, 85 z dobrim vspehom, 14 z nezadostnim vspehom, 1 neklasificirana.

Zaključek šolskega leta na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani je bil včeraj. »Jahresbericht« prinaša nemški spis prof. M. Voduška »Ebbe und Flut« in nemško »Beschreibung des Neubaus des k. k. Staats Obergymnasiums in Laibach« s sliko in načrti. Na gimnaziji je podučevalo 26 učnih močij. Začetkom šolskega leta 1899/1900 je bilo učencev 666, koncem šolskega leta pa 610. Po materinem jeziku je bilo Slovencev 501, Nemcev 108. Lah je bil 1. Razven dveh protestantov in 1 grško-katolika so bili vsi katoličani. Odličnjakov je bilo 73, prvi red je imelo 420 dijakov, ponavljalo bode izpit 63 dijakov, drugi red je dobilo 33 in tretji red 14 dijakov. Radi boleznih bodeta imela skušnjo pozneje 2 dijaka, izreden dijak je bil 1. Šolnine se je plačalo 14.500 kron. Stipendistov je bilo 83 in svota štipendij 14.895 K. 90 vin.

Maturo na ljubljanski realki je delalo 24 dijakov. Povoljen vspeh je imelo 18 maturantov in sicer sta od teh dva dijaka zvršila maturo z odliko. Šest dijakov bode ponavljalo zrelostni izpit.

Osebnosti. Naslovni ravnatelj deželnovaldnih pomožnih uradov pristav Ant. Walland je ad personam imenovan ravnateljem v VIII. plač. razredu. — Deželnovaldni konceptni praktikant Frid. grof Hardegge je imenovan koncipistom. — Konceptni praktikant Ernest Kordin je pridelen kamniškemu okrajnemu glavarstvu. — G. Iv. Ev. Normali, duhovnik pri sv. Antonu novem v Trstu, je imenovan župnikom v Brezovici, občina Materija. — Okrajni zdravnik v pok. g. Josip Konič je dobil za svojo 52letno službovanje na Hrvaškem zlat križec za zasluge. G. Konič je rodom iz Radovljice. — Na Vrhnikih je umrl c. kr. pi-sarniški oficijal pri okr. sodnji Fran Verderber, v Ljubljani je pa umrl g. Gustav Fischer v 81 letu svoje dobe. V Benetkah je umrl znani protestantski pastor zgodovinar Teodor Elze, ki je mnogo pisal tudi o protestantih na Kranjskem. — V tovarno smodnika v Kamniku je premeščen poročnik Friderik Kupetz od 31. artilerijskega polka.

Povest »klerikalnega« žandarja. V neki gorenski občini so liberalci orožniškemu poveljstvu tožili tamošnjega »vaht-majstra«, češ da je klerikalen. Ves njegov klerikalizem je bil tak, da je opravljal verske dolžnosti, kolikor jih je mogel. Sicer pa je bil izredno vesten v službi in pravičen v vseh ozirih. Možje, ki niso pristaši naše stranke, so se potegnili zanj. Sklep: vaht-majster je bil vender-le prestavljen. Ta povest uči, da je imel prav tisti učitelj, ki je na vprašanje, zakaj ima Narod, odgovoril: »Če hočem priti v Ljubljano, moram!«

Narodove laži. Z dežele: Tisti, ki smo tako srečni, da nas Narod napada, izvemo te napade le takrat, če jih Slovenec omenja. To se pa ne zgodi vedno in tudi ni mogoče, sicer bi moral vaš list samo pretiskavati. Res ni kaj na teh napadih; brezpomembni so. Toda za to, da naše dobro ljudstvo izve, kako grdo laže ta list in da vedo potem vravnati svoje obnašanje do tistih gostilničarjev, štacunarjev in zasebnikov, ki ga podpirajo, je vendar le dobro, da se včasih očitno prime za uhlje. Najlepši vzgled so nam zadnji napadi na župnika Mraka in Pristova. Ko bi ne bil slučajno Slovenec prinesel obvestila o napadu, bi bili topi Narodovi bravci v velikem dušnem veselju premišljevali njega kot steklega popa in zver v črni halji in se čudili, da res ne vstane ljudstvo s cepci in kosami proti njemu in vsem klerikalcem. Dobro jih je dal vse te stekle pope in zveri, tako so brez dvojbe vzdihali. Slovenec je prinesel Mrakovo izjavo in Narod je preklical. Pomni: še-le vsled izjave! Na laži spričani Narod ni mogel drugače. Napadel je pa h krati Pristova z Ribnega. Tudi ta mu je posvetil. Kaj bo sedaj storil Narod, ne vemo. — To pa vemo, da nas ti dogodki uče, da moramo organizovati nekakšno zvezo proti Narodovim lažem ne v svojo obrambo, marveč le za to, da bo njegova podlost tem očitnejša. Pri tem bo treba premisliti, kako naj se zavračajo taki napadi. Moja sodba je ta, da navadno ne kaže pošiljati Narodu po-pravkov. Ljudje, ki so se zarili v to cunjo,

so že postali popolnoma topi za resnico. Oni niso vredni, da bi se jim popravljalo. Očitnemu in znanemu lažnjivcu ne bo noben pameten človek resno dokazoval, kaj in kdaj se je zlagal. Popravke laži morejo vsprejemati vase samo taki ljudje, ki imajo še kaj smisla za resnico in za bližnjikovo čast. — Nam naj zadostuje izjava v naših listih. Vse pošteno slovensko časopisje naj pa zbira take cvetke z Narodovega vrta in naj z njimi seznanja svoje bravce. Tu govorimo le o Narodu, ker Rodoljub in Učiteljski tovariš tako le prepisujeta iz njega. Kakor z Narodom bi bilo treba delati tudi s Sočo. Naj se oglašijo še drugi v ti zadevi!

Isleta »Meščanskega kluba« na sv. Jošt se je včeraj udeležilo znatno število članov. Zabava je bila animirana. Na gori je daroval izletnikom sv. mašo č. g. Schiffrer. Izletniki so na povratku obiskali Šmartno. V najkrajšem času priredi »Meščanski klub« zopet izlet in sicer na dolensko stran.

Duhovniške spremembe na Goriskem. G. Mihael Kragelj je imenovan prvim kapelanom v Cerknem, novomašnik Vincenc Buda pa za II. kapelana v Cerkno.

Uvoz prašičev iz Ogerske in prašičja kuga. V ministerstvu za notrajne zadeve na Dunaju vršil se bo dne 3. julija poseben posvet, kako bi se moglo zboljšati razmere, katere so nastale vsled nove pogodbe z Ogersko gledé uvažanja ogerske živine v našo državo in kako zatreti prašičjo kugo. Mnogo pritožb v državnem in po deželnih zborih, istotako v državnem kmetijskem svetu in od raznih kmetijskih družb, koliko škode trpi osobito naša prasičjareja vsled prostega uvoza prasičev z Ogerskega, napotilo je notr. ministerstvo, da je povabilo kmetijske družbe vseh dežel v posvet o tem perečem in velevažnem vprašanju. Kot zastopnik naše Kranjske kmetijske družbe vdeležil se bo tega posvetovanja družbin podpredsednik Fr. Povše.

Ljubljanske novice. Matura se je pričela danes na ljubljanski gimnaziji. — Krava ukradena je bila danes opoludne na trgu nekemu kmetu. — Mrtvega našli so na poti, ki pelje z Viča na novo strelišče, pod kozolcem Helene Pirnat nekega moža ležečega na obrazu. Znamenja sile ni bilo na njem. Mrtvec je baje iz Morav in ga je umorilo žganje. Videli so ga v soboto zvečer hudo pijanega. Star je okoli 30 let in precej rudeč. — Ukradel je Franc Hafnerju, restavraterju na juž. kolodvoru, neznan tat 31 servet vrednih 28 kron. Josipu Draščeku pa je bila ukradena v gostilni v Konjušnih ulicah žepna ura vredna 18 K. — Ukradeni fotograf. Poročali smo, da sta dva kmetska fanta ušla fotografu Müllerju z zlatim brilantnim prstanom vrednim 500 K, katerega jima je posodil pri fotografovanju. Müller je dal njih slike policiji, katera jih je zasledovala. Na Marijinem trgu je včeraj zasačil stražnik Franc Hafnerja, ki je identičen s fantom na fotografiji. Hafner je najprvo tajil, a prstan so dobili pri njem, nakar je obstal in rekel, da ga je hotel dati nazaj. — Izgubil je polir Peter Simoneti 10 lir. — Ogenj na barju je bil včeraj okoli 1/7 ure zvečer na Illovci št. 48. Gorelo je poslopje Marije Kadunc. Zažgala je 4letna hči Marija z žveplenkami. Stari oče Matevž Kadunc je ogenj opazil in hitel gasiti. Pri tem se mu je vnela obleka ter se je hudo opekla. Prepehljali so ga v bolnico. Škode je 1500 glid. — Povožil je z bicikljem Jožef Boncelj Ano Waserhelli. — Izgubila je Marija Banove zlato uro za dame vredno 26 kron in pozlačeno verižico vredno 6 kron. — Kanarček je ušel danes zjutraj na Bregu. Tiček ima črnkasto-rumeno čepico na glavi. Kdor ga vjame in prinese lastniku v »Katoliško tiskarno«, dobi nagrado. — Ljudska kopel. Od 23. do 30. junija letos oddalo se je v tukajšnji mestni ljudski kopelji vsega skupaj 634 kopelj. — V Ljubljano o skoditi je hotel danes po noči Fr. Haler, marker iz »Narodne kavarne«. Rekel je, da se boji iti k vojakom. Stal je na ograji Hradskega mostu, odkoder ga je potegnil policaj. — Pod Rožnikom je nek kolesar povozil Fr. Habichta.

Truga ubila. Včeraj popoldne ob 5. uri je na Seidlovem dvorišču v Šiški padla na desetletnega sina uslužbenca v skladišču

na državnem kolodvoru, Kadunca, truga za gramoz ter ga tako pobila, da je bil skoro mrtev.

Telefonska in brzojavna poročila.

Reichstadt, 1. julija. Poroka nadvojvode Frana Ferdinanda s kneginjo Hohenberg se je izvršila včeraj v tukajšnji grajski kapeli zelo slovesno. Poročil ju je dekan Hickisch ob asistenci dveh oo. kapucinov. — Nato je sledila sv. maša. Po kratkem obedu sta se odpeljala novoporočenca mej navdušenimi pozdravi prebivalstva za več tednov v grad Konopišt.

Newjork, 2. julija (C. B.) V pristanu Hoboken je v soboto popoldne nastal ogenj, ki se je nagloma razširil čez ves prostor severonemškega Lloydja za popravo ladij. Znatno poškodovane so štiri ladije, jedna se je vsled eksplozije utopila. Dosedaj so našli petdeset oseb mrtvih, večinoma uslužbenca na ladiji. Število ponesrečencev se ceni na 200 oseb, mej temi mnogo potnikov. Parnik »Cesar Viljem« se je mogel pravočasno rešiti. Najbolj je poškodovan »Main«.

London, 2. julija. Lord Roberts brzojavlja iz Pretorije 29. m. m.: General Paget poroča iz Lindleya, da se je boril 26. t. m. z Buri, ki so dobili veliko pomoč. Isti dan so Buri napadli vrsto angleških voz za Lindley, a so jih mogli naši še rešiti. Angleži imajo 10 ubitih in nekako 54 ranjenih, mej temi 4 častnike. V nekem drugem boju so bili ubiti 3 Angleži in 23 ranjenih.

Vojska na Kitajskem.

Peterburg, 2. julija. Ruski brzojavni urad poroča: Glasom uradnih poročil iz Kitaja je prosilo prebivalstvo raznih krajev, ki ne simpatizuje z bokserji, ruskega varstva. Iz vzhodne Azije se poroča, da se upor ondi ne razširja: gibanje se je omejilo večinoma na pokrajino Pečili. — Merodajni krogi so mnenja, da bo upor kmalu udušen, ako bodo velesile složno postopale in bo kazala dobro voljo kitajska vlada.

London, 2. julija (C. B.) »Daily Telegr.« poroča iz Schanghaija: Prince Tuan se je polastil oseb cesarja in cesarice vdove ter potegnil nase najvišjo oblast.

Petrograd, 2. julija (C. B.) Vice-admiral Aleksejev brzojavlja, da so si 29. m. m. z naskokom osvojili arsenal v Tientsinu.

Berolin, 2. julija (C. B.) Nemški konzul v Či-Fu potrjuje vest, da je bil nemški poslanik v Pekingu 18. junija umorjen.

London, 2. julija. Nemškega poslanika v Pekingu so kineski vojaki in bokserji napadli, ko je jezdl s svojimi služabniki iz poslaništva. Poslanika so potegnili s konja in umorili. Tudi njegovo služabništvo kitajskega rodu so pomorili s sabljami in vrgli trupla v ogenj. Skoro vsa poslaništva so razdejana in zažgana. Tudi avstrijsko poslaništvo je razrušeno in so preživeli poslaniki dobili varstvo v angleškem poslaništvu, ki je obdano od močnih zidov. Misijonarji v Nang-Kingu so dobili naznanilo, da v Pekingu vlada od 20. junija popolna anarhija. Junaško so se obnašali pri pobojih katoliški misijonarji, ki so umirajoče tujce brez strahu za lastno življenje previdevali s svetim oljem.

London, 2. julija. Čuje se, da so mednarodne čete došle v Peking.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nabo	Padačina v mm.
30. 9. zveč.	734,4	17,6	sl. szah.	jasno	
1. 7. zjut.	735,1	12,7	sl. jvzh.	jasno	0,0
2. popol.	734,0	27,7	sl. jvzh.	del. oblac.	
1. 9. zveč.	734,4	20,0	sl. jug.	jasno	
2. 7. zjut.	735,5	17,5	sl. sever.	jasno	0,0
2. popol.	734,8	28,6	sl. zahjzh.		

Srednja temperatura sobote 17,3°, normale: 19,1°.
Srednja temperatura nedelje 20,1°, normale: 19,1°.

Ivan Jax v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporoča po jako znižanih cenah

Dürkopp - Diana in
Schladitz-eva kolesa

katera se odlikujejo po najboljšem materialu, najpopolnejši sestavi, elegantni opravi in lah-
kemu teku.

Ceniki se pošiljajo na željo zastoj in pošt-
nine prosto.

Harmonium,
amerik. sistema, s 5 spremeni, obsegajoč
5 oktav F—F, malo rabljen, l. 1899 kupljen,
se prodá za 70 gld. z zabojem. (Nov je
stal 140 gld.) 577 3-3
Kupci naj se blagovolijo oglasiti pri
organistu **Silv. Šentjuro-u** v Ptui.

= Razglednice = barvotiskane, krasno
izvršene, dobivajo se
pri knjigotržcu **Ant.**
Národna noša **Turku** v Ljubljani,
na Dunajski cesti,
komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo
nizki ceni.

Oglje za kadilnico
izdeluje
V. A. Winding
v Bistrici ob Dravi,
Koroško.
Znano dobra postrežba in
najboljše blago.
Na stotine spričal je na razpolago.
Eno naj sledi:
Váše blagorodje!
Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo po-
rabili. Krasna in primerna iznajdba!
Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega
oglja, ali po povzetji ali kakor je sicer navada na
naslov:
Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljne
ulice 4. Česko.
106 26-26 S posebnim spoštovanjem ves udan
Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podpripor.
V Pragi, 9. maja 1895.
Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna
dobrota blaga.

Polletna
stanovanja
s čedno opravo, ob lepih senčnatih vrtovih,
so oddati v **Medvodah**.
Več pové lastnik prav ondi
Franc Jarc.
570 3-3

Obvestilo.
S tem naznanjam uljudno, da ne posluje gosp. **Fran**
Železnik več za me.
Odličnim spoštovanjem
Ivan Gorup.
571 3-3

Naznanilo.
Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se vrše spre-
jemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1900/1901 dné 16. julija, počenši
ob 8. uri zjutraj.
Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih na-
mestnikov, oglašé dné 15. julija, mej 8. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s
seboj prinesó krstni list in obiskovalno izpričevalo. Pri oglasitvi je treba plačati pristojbine
6 K 60 h.
Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam tudi lahko oglašé pismeno, ako pravo-
časno po pošti pošljejo gori navedeni listini in pristojbino.
Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta z dné 28. avgusta 1894. l., št. 2354,
smejo se učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr.
okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici in ozemlju
okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, v ljubljanski
gimnaziji sprejemati le izjemoma, v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih, in to le
po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.
Tako dovoljenje si morajo stariši pravočasno priskrbeti neposredno pri c. kr. deželnem
šolskem svetu.
V Ljubljani, dné 28. junija 1900.
582 3-2 Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije.

Naznanilo.
Podpisana usojam si slav. občinstvu naznanjati, da sem z dnem 1. julija
otvorila
gostilno
v Linhartovih ulicah št. 4 (ob Dunajski cesti).
Ker bodem skrbela vedno le za dobro in svežo pijačo, točno postrežbo in
zmerne cene, prosim, da mi slavno občinstvo izkaže zaupanje s svojim obiskom.
Priporočaje se za mnogobrojni obisk, beležim odličnim spoštovanjem
588 3-1
Terezija Medič.
V Ljubljani, dné 1. julija 1900.

Zobozdravnik
med. dr. Rado Frlan
otvori dné 8. julija t. l.
zobozdravniški atelier
v Špitalskih ulicah št. 7.
Izdeluje vsa tehnična dela v kaučuku, celuloitu, zlatu in platini. Pred vsem drugim je izvežban
v delu z zlatimi kronami in sponami, katere nadomeščajo vsako zobovje s pločo. V operacijskem
zobozdravništvu se peča z vsemi vrstami plomb, po sistemu dvornega zobozdravnika Jenkinsa.
Ordinuje od 9.—12. in od 2.—7. ure.
Za revno ljudstvo ima od 8.—9. ure vsak dan ordinacijo za brezplačno
ruvanje zob.
Ljubljana, dné 30. junija 1900. 587 1-1

P. n.
Uljudno naznanjam, da sem svojo, tū že 34 let obstoječo
trgovino z zlatnino, srebrnino in juveli z današnjim dnem
izročil gospodu
Adolfu Wagenpfeil
kateri bo trgovino vodil pod imenom
J. Kapscha naslednik Adolf Wagenpfeil.
Zahvaljujem se preč. gg. p. n. svojim kupcem za dosedanje
mi skazano zaupanje in prosim, da isto zaupanje skazujejo tudi
mojemu nasledniku, kateri si bo prizadeval, da se zaupanja vse-
skozi tudi vrednega skaže.
Z vsem spoštovanjem
I. Kapsch.

P. n.
Čast mi je naznaniti, da sem tū že 34 let obstoječo
trgovino z zlatnino, srebrnino in juveli gospoda
J. Kapscha naslednik Adolf Wagenpfeil
prevzel z današnjim dnem ter jo bodem nadaljeval pod trdko
J. Kapscha naslednik Adolf Wagenpfeil
Prosim, da se blagovoli zaupanje, dosedaj skazovano
mojemu predniku, skazovati tudi meni, in prizadeval si bodem
s strogo solidnim postopanjem, da se zaupanja tudi vrednega
storim.
Z vsem spoštovanjem
J. Kapscha naslednik
Adolf Wagenpfeil.
585 (1-1)

Dunajska borza.			
Dné 2. julija.			
Skupni državni dolg v notab.	97-50	20 mark	23-70
Skupni državni dolg v srebru.	97-30	20 frankov (napoleonor)	19-29
Avstrijska zlata renta 4%.	115-95	Italijanski bankovci	90-90
Avstrijska kronska renta 4%.	97-40	C. kr. cekini	11-33
Ogerska zlata renta 4%.	115-75	Dné 30. junija.	
Ogerska kronska renta 4%.	91-20	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	167-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1744-—	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159-—
Kreditne delnice, 160 gld.	689-—	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195-—
London vista	242-25	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-80
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-55	Tisine srečke 4%, 100 gld.	132-75
		Dunavske vravnave srečke 5%	250-—
		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50
		Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
		Prioritetne obveznice državne železnice	409-—
		južne železnice 3%	317-50
		južne železnice 5%	119-25
		dolenjskih železnice 4%	99-50
		Kreditne srečke, 100 gld.	1-—
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	—
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	—
		Ogerskega	5
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-50
		Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50
		Salmove srečke, 40 gld.	175-25
		St. Genois srečke, 40 gld.	183-—
		Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
		Ljubljanske srečke	47-—
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	280-—
		Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6285-—
		Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	777-—
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	119-—
		Splošna avstrijska stavbinska družba	160-—
		Montanska družba avstr. plan.	478-—
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	420-—
		Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.